

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра політичних наук і права

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми «Політологія» ОНП «Політологія»	Сторінка 1 з 6
------------------------------	---	----------------

«Затверджую»

Завідувач кафедри

 / Євген ПЕРЕГУДА/

21 вересня 2023 р.

Розробники силябуса
 / Валентина ЗГУРСЬКА/

СИЛАБУС

Політична конфліктологія

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ВК03
2) Навчальний рік: 2023/2024
3) Освітній рівень: доктор філософії
4) Форма навчання: денна, вечірня
5) Галузь знань: 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»
6) Спеціальність, назва освітньої програми: «Політологія», ОНП «Політологія»
8) Статус освітньої компоненти: вибіркова
9) Семестр: 3
11) Контактні дані викладача: Доц., к.п.н. Згурська Валентина Леонідівна Кім. 431 Головного корпусу Профіль: https://www.knuba.edu.ua/faculties/fupp/kafedri/kafedra-politichnix-nauk-i-prava/vikladackij-sklad-8/zgurska-valentyyna-leonidivna/ Контакти: (067)830-77-68; E-mail : zgurska.vl@knuba.edu.ua
12) Мова викладання: Українська
13) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): «Філософія науки, техніки та архітектури», «Іноземна мова»
14) Мета курсу Метою курсу є сформувати у аспірантів основи політико-конфліктологічного мислення, ознайомити з основними теоріями, які пояснюють виникнення і врегулювання політичних конфліктів, виробити і розвинути у аспірантів здатності і навички дослідницької діяльності, усвідомлення впливу політичних конфліктів на сферу будівництва та архітектури.

15) Результати навчання:		
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки
1.	ПРН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з політичних наук та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань у сфері політичних наук та/або здійснення інновацій.	Проміжний та пі (іспит, захист ін
2.	ПРН06. Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.	Проміжний та пі (іспит, захист ін

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми «Політологія» ОНП «Політологія»	Сторінка 2 з 6
------------------------------	---	-----------------------

3.	ПРН09. Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері політичних наук та у викладацькій практиці.	Проміжний та підсумковий (іспит, захист індивідуальної роботи)
----	---	--

16) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова РГР/Контрольна робота
22	28	-	Реферат

Сума годин:

Загальна кількість кредитів ECTS

Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:

17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади політичної конфліктології.

Змістовий модуль 1. Концептуальні засади дослідження політичних конфліктів.

Тема 1. Політична конфліктологія як наука та навчальна дисципліна. (Л 2 год., ПЗ 2 год.)

Тема 2. Поняття політичного конфлікту. (Л 4 год., ПЗ 4 год.)

Тема 3. Процесуальний вимір політичних конфліктів. (Л 2 год., ПЗ 2 год.)

Модуль 2. Політичні конфлікти: світовий та український досвід.

Змістовий модуль 2. Внутрішньополітичні та міжнародні конфлікти.

Тема 4. Внутрішньополітичні конфлікти: суб'єктивний та об'єктивний виміри. (Л 2 год., ПЗ 4 год.)

Тема 5. Міжнародні політичні конфлікти. (Л 2 год., ПЗ 4 год.)

Змістовий модуль 3. Політичні конфлікти в Україні.

Тема 6. Внутрішньополітичні конфлікти в Україні. (Л 4 год., ПЗ 4 год.)

Тема 7. Зовнішньополітичні конфлікти в Україні. Російська агресія проти України (Л 4 год., ПЗ 4 год.)

Модуль 3. Політичні конфлікти у сфері будівництва та містобудування.

Змістовий модуль 4. Будівництво та містобудування як простір політичних конфліктів.

Тема 8. Політичні конфлікти навколо процесів забудови та місто планування. (Л 2 год., ПЗ 4 год.)

Індивідуальне завдання. Тематика

- Категорії та функції конфліктології.
- Загальнонаукові та спеціальні методи конфліктології.
- Формування та основні етапи розвитку конфліктології в Україні.
- Історія конфліктології (до ХХ ст.)
- Місце та роль конфліктології в системі соціальних наук.
- Внесок давньогрецьких мислителів у розвиток конфліктології.
- Основні ідеї розвитку конфліктології ХХ ст..
- Характеристика “функціональної” та “конфліктної” парадигм у розумінні конфлікту.
- Сутність наукового підходу до конфліктів в теорії Г. Зіммеля.
- Фрейдистський підхід до внутрішнього конфлікту особистості.
- Сутність концепції позитивно-функціонального конфлікту Л. Козера.
- Розвиток сучасної конфліктології крізь призму її історії.
- Характеристика конфліктів (К.Левін, М.Дойч).
- Конфліктологічна концепція Р. Дарендорфа.
- Сутність конфлікту як соціального явища.
- Структура і учасники конфлікту.
- Фонові фактори виникнення та розвитку конфлікту.
- Архаїчна і сучасна культура: прояви конфліктів.
- Соціальні функції конфліктів.
- Класифікації конфліктів.
- Джерела та причини соціальних конфліктів.
- Рушійні сили конфлікту.
- Війна як форма міжнародного (міждержавного) конфлікту.
- Міжнародно-правовий конфлікт: сутність, причини, шляхи вирішення.
- Конфлікти у малих соціальних групах.
- Конфлікт і маніпуляція. Маніпуляції в конфліктах.

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми «Політологія» ОНП «Політологія»	Сторінка 3 з 6
------------------------------	---	-----------------------

27. Конфлікти у малих соціальних групах.
28. Функції і стратегії ведення переговорів.
29. Арбітраж як форма регулювання конфлікту.
30. Суть і принципи посередництва в конфлікті.
31. Характеристика потенційних опонентів – головних суб'єктів конфлікту.
32. Специфіка конфліктної свідомості; риси і типології конфліктантів.
33. Соціальні “ролі” учасників конфліктної взаємодії.
34. Сутність конфліктної ситуації.
35. Соціальне напруження: його показники і стадії.
36. Поняття “ескалація конфлікту”, її основні характеристики.
37. Характеристика передконфліктної стадії конфлікту.
38. Сутність післяконфліктної стадії конфлікту.
39. Основні стратегії і тактики конфліктної взаємодії.
40. Методи управління конфліктом.
41. Структура управління конфліктною ситуацією.
42. Витоки багатоманітності соціальної конфліктності.
43. Економічний конфлікт: поняття, сутність, причини виникнення, різновиди.
44. Предмет та об'єкт політичного конфлікту, специфіка його протікання.
45. Особливості протікання та вирішення конфліктів у культурній сфері.
46. Загальна характеристика релігійних конфліктів.
47. Сутність і природа етнонаціональних конфліктів, шляхи їх розв'язання.
48. Своєрідність конфліктів у моральній сфері.
49. Типи соціально-професійних конфліктів.
23. Конфлікти в трудовому колективі: причини, шляхи попередження та розв'язання.
50. Конфліктогенні чинники в сімейно-побутових конфліктах.
51. Глобальні конфлікти цивілізації: особливості перебігу.
52. Юридичний конфлікт: сутність та його природа.
53. Державно-управлінські конфлікти в сучасній Україні: причини, шляхи розв'язання.
54. Політичні форми регулювання конфліктів (переговори, посередництво).
55. Організаційно-управлінський конфлікт: сутність, причини, шляхи вирішення.
56. Причини виникнення конфліктів у сфері публічного управління.
57. Різновиди конфліктів у сфері публічного управління.
58. Особливості виникнення і протікання конфліктів у сфері публічного управління.
59. Відносини між девелоперами, підрядниками та покупцями як потенційними учасниками конфліктів.
60. Конфліктні наслідки незаконної та стихійної забудови і їх вирішення у сфері публічного управління.
61. Російська агресія: історія розвитку.
62. Російсько-українська війна: сценарії подолання

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми «Політологія» ОНП «Політологія»	Сторінка 4 з 6
------------------------------	---	-----------------------

18) Основна література:

Підручники

Герасіна Л.М., Требін М.П., Сахань О.М., Воднік В.Д. Конфліктологія: загальна та юридична : підручник. За заг. ред. Л.М.

Навчальні посібники

Докаш В.І. Конфліктологія та медіація : навч. посіб. : [для викладачів, аспірантів та студентів-соціологів]. Чернівці : Черні

Кадлубович Т.І. Політична конфліктологія. <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=19349#section-3>.

Кіянка І.Б. Політична конфліктологія: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 96 с.

Луцишин Г.І. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. [для студентів, аспірантів і викл. вищ. закл. освіти України]

Трофименко А.В., Константинова Ю.В. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. Маріуполь : МДУ, 20

Яхно Т.П., Куревіна І.О. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 20

Курси лекцій

Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці: навч. посіб. Ужгород : Говерла, 2020. 359 с.

Словники, довідники

Глосарій "Політична конфліктологія". URL: <https://vo.uu.edu.ua/mod/glossary/view.php?id=469280> (дата звернення: 01.08.20

Методичні рекомендації

Політична конфліктологія: методичні рекомендації до вивчення дисципліни. Уклад. Згурська В.Л. Київ: КНУБА, Ф-ОП Ш

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми «Політологія» ОНП «Політологія»	Сторінка 5 з 6
------------------------------	---	----------------

19) Додаткові джерела:

- Бабкіна О.В., Булда О.А. Порівняльний аналіз політичних протестів в Україні та Бельгії. *Вісник Донецького національного університету будівництва і архітектури*. 2016. № 18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdonnupn_2016_1_18 (дата звернення: 01.05.2022).
- Багінський А.В. Заходи держави в постконфліктному суспільстві, *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія*. С. 113-118. URL: <http://journal.kpi.kiev.ua/archive/2019/1/4.pdf> (дата звернення: 23.02.2023).
- Балацька О. Політичне насилля в сучасному світі: культурно-цивілізаційний вимір. *Вісник Львівського університету*. 2023. № 1. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.02.2023).
- Бевз Т.А. Феномен «революція» у дискурсах мислителів, політиків, науковців: монографія. Нац. акад. наук України, Інститут філософії і соціології. Львів: Інститут філософії і соціології НАН України, 2018. 151 с. URL: http://ipend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/fenomen-revolution_151.pdf (дата звернення: 01.02.2023).
- Белгасем М.А. Структурні характеристики громадянського протесту в Україні. *Вісник Львівського університету*. 2023. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu_fps_2016_8_28 (дата звернення: 01.02.2023).
- Бескоровайний С.Я. Види збройних конфліктів та їх правове регулювання. *Юридична наука*. 2014. № 3. С. 116–126.
- Білецька Ю.В. Конфліктогенні особливості діяльності окремих політичних інститутів в Україні. *Вісник Львівського університету*. 2018. № 2. С. 172-180.
- Вербицький І. «Право на місто»: як громада має брати участь у міському плануванні. URL: <https://mistosite.org.ua/ru/article/planuvann%D1%96> (дата звернення: 01.02.2023).
- Гиря Г. Сутність політичних революцій: концептуальні підходи. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політологічна*. 2010. № 2. С. 102-117.
- Денисенко В. М., Климончук В.Й. Аксиологія динаміки політичних процесів. Львів: Простір-М, 2005. 245 с.
- Донбас і Крим: ціна повернення : монографія. За заг. ред. В. Горбуліна, О. Власюка, Е. Лібанової, О. Ляшенко. К. : НІСД, 2023. 44 с. URL: <https://nissd.com.ua/wp-content/uploads/2023/04/4ab2b.pdf> (дата звернення: 01.02.2023).
- Дучак О., Іщенко В. «Право на місто», або точкові протести проти точкових забудов? *Спільне*. 2010. №2. С. 102-117. URL: <https://spilne.org.ua/ua/2010/02/102-117-duchak-oshchenko> (дата звернення: 01.02.2023).
- Жекало Г. І. Теоретичні аспекти вивчення політичних конфліктів. *Вісник Дніпропетровського університету (Серія: Філософія)*. 2013. № 23. С. 54–62. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdufsp_2015_1_10 (дата звернення: 01.02.2023).
- Завгородня Ю. В. Політичний конфлікт та політична криза: теоретичний аналіз. *Актуальні проблеми політики : зб. наук. праць*. 2005. № 1. С. 10-15.
- Згурська В. Інституціоналізація як необхідний елемент розвитку суспільних рухів. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2023. № 1. С. 10-15. URL: <https://www.diplopress.com.ua/ua/2023/01/10-zhurska> (дата звернення: 01.02.2023).
- Колодій А. Про феномен революції в контексті сучасності. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічна*. 2023. № 1. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/politology/article/view/2759> (дата звернення: 01.02.2023).
- Корнієнко В.О., Денисюк С.Г. «Терористичний сепаратизм» в сучасній Україні: спроба теоретико-прикладного аналізу. *Вісник Львівського університету*. 2015. № 93. С. 85-90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2015_93_85 (дата звернення: 01.02.2023).
- Короход Я. Дж. Інформаційно-психологічні війни – зброя XXI століття. *Актуальні проблеми політики*. 2013. Вип. 50. С. 299-307.
- Котигоренко В. Етнічні протиріччя і конфлікти в сучасній Україні: політологічний концепт. К. : Світогляд, 2004. 722 с.
- Кочубей Л.О. Класифікація політичних криз та їх основні ознаки. *Вісник Донецького національного університету будівництва і архітектури*. 2016. № 18. URL: http://nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=HTML (дата звернення: 01.02.2023).
- Наумкіна С. М., Кравець С.Г. Сучасні «західні» та «східні» революції: класична складова і особливості здійснення. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2015. № 1. С. 10-15. URL: <http://dSPACE.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3050/%d0%9d%d0%b0%d1%83%d0%bc%d0%ba%d1%96%d0%bd%d0%b0%d1%84%d0%ba%d1%80>
- Наумкіна С.М., Груєва О.В. Політичний гепенінг у системі акціоністських форм політичної активності. *Вісник Донецького національного університету будівництва і архітектури*. 2016. № 18. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.02.2023).
- Парахонський Б.О., Яворська Г.М. Онтологія війни та миру: безпека, стратегія, смисл: монографія. К., 2019. С.193.
- Побочий І.А. Політичний тероризм як різновид насильницьких форм політичної боротьби. *Гілея: науковий вісник : збірник наукових праць Львівського національного університету імені Івана Франка*. 2014. Вип. 88 (9). С. 332-336. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_88_82 (дата звернення: 01.02.2023).
- Світова гібридна війна: український фронт : монографія. За заг. ред. В.П. Горбуліна. К.: НІСД, 2017. 496 с. URL: <https://nissd.com.ua/wp-content/uploads/2017/04/Svitova-gibridna-voina-ukrayinskyi-front.pdf> (дата звернення: 01.02.2023).
- Стряпко І. Аналіз революцій в Україні на основі теорії Дж. Девіса *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2014. Вип. 9. С. 10-15. URL: <https://www.diplopress.com.ua/ua/2014/09/10-strypko> (дата звернення: 01.02.2023).
- Травлос Т.С. Основні політологічні теорії дослідження феномену «революція». *Актуальні проблеми політики*. 2013. Вип. 50. С. 299-307. URL: <http://dSPACE.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3234/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%B0%D1%84%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%83%D0%BC%D0%BA%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%84%D0%BA%D1%80>
- Федорченко М. Конфлікти навколо будівництва свідчать про кризу моделі управління містобудівним процесом. URL: <https://www.kryzuv-modeli-upravlinnya-mistobudivnim-protsesem-ekspert.html> (дата звернення: 01.02.2023).
- Фішер Р., Юрі У, Петтон Б. Шлях до Так. Як вести переговори, не здаючи позицій; пер. з англ. Р.Свято. Київ: «Основи», 2010. 208 с.
- Хома Н. Політичний перформанс як акціоністська форма протесту. *Політикус*. 2015. Вип. 2. С.79-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/politukus_2015_2_79
- Ченовет Е., Стефан М.Дж. Чому ненасильницький спротив ефективний: Стратегічна логіка громадянського конфлікту. *Політологія*. 2010. № 2. С. 102-117.
- Шведа Ю. «Революція Гідності» в контексті загальної теорії соціальних революцій. URL: https://cathedra.io.ua/s627660/yuriy_shveda_revolyuciya_gidnosti_v_konteksti_zagalnoe_teorie_socialnih_revolyuciy (дата звернення: 01.02.2023).
- Bergh of Glossary on Conflict Transformation : 20 notions for theory and practice. URL: http://www.berghoffoundation.org/fileadmin/redaktion/Publications/Books/Book_Glossary_Chapters_en/glossary_2012_complete.pdf (дата звернення: 01.02.2023).
- Galtung J. Conflict transformation by peaceful means (The transcend method). United Nations, 2000. URL: <https://www.transcend.org/pctrct/>
- Jo, H., Dvir, R. , and Isidori, Y. “Who Is a Rebel? Typology and Rebel Groups in the Contemporary Middle East” *Middle East Journal*. 2010. № 64. С. 457-494. URL: <http://www.mea.org/journal/article/view/4571/4994>
- Khmelko I., Pereguda Y. An Anatomy of Mass Protests : The Orange Revolution and Euromaydan Compared. *Communication & Culture*. 2013. № 1. С. 10-15. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.02.2023).
- Krause, Keith, Jütersonke, Oliver. Peace, Security and Development in Post-Conflict Environments. «Security Dialogue», № 36(4). 2005. С. 457-494.

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми «Політологія» ОНП «Політологія»	Сторінка 6 з 6
------------------------------	--	-----------------------

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання	
Семінарські заняття	Індивідуальна робота
40	20

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

Умовою допуску до здачі іспиту є захист індивідуальної роботи, активна робота на семінарських заняттях та відвідування лекційних занять обов'язковим. З поважної причини (хвороба чи інші обставини непереборної сили) відвідування лекційних занять може врахуватися балів у підсумковому контролі.

22) Політика щодо академічної доброчесності:

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням технічних засобів). Здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641>